

Relancemaatregelen in het onderwijs

*Advies bij het voorontwerp van decreet betreffende de
relancemaatregelen in het onderwijs*

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 22 december 2021

Uitgebracht door de Algemene Raad op 27 januari 2022 met eenparigheid van stemmen.

Vorbereiding door de werkgroep Edusprong, op 11 januari 2022, onder voorzitterschap van Gunther Degroote.

Inbreng van de Raad Basisonderwijs van 12 januari 2022 en van de Raad Secundair Onderwijs van 13 januari 2022.

Dossierbeheerder: Carine De Smet

Inhoud

1	Situering.....	2
2	Algemene opmerkingen	2
2.1	Waardering voor de voorgestelde versoepelingen	2
2.2	Evaluatie en maatregelen op langere termijn	2
2.3	Financiering over de onderwijsniveaus heen	2
3	Aanbevelingen per onderdeel van het voorontwerp van decreet.....	3
3.1	Afwijkingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs ..	3
	Artikel 3 Open modules.....	3
	Artikel 4 Gelijktijdig geïntegreerd aanbod.....	3
	Artikel 5 Gemengde trajecten CVO-Examencommissie	3
	Artikel 6 Versoepeling tijdelijke onderwijsbevoegdheid CVO.....	3
	Artikel 7 Versoepeling rationalisatienorm.....	4
3.2	Wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.....	4
	Artikel 8 Middelen vervangers ondersteuners in het ondersteuningsmodel	4
3.3	Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.....	4
	Artikel 9 en 10 Relancemiddelen Syntra vzw voor wat betreft duaal leren en leertijd.....	4
	Artikel 11 Middelen vervangers ondersteuners in het ondersteuningsmodel	4
3.4	Wijziging van het decreet van 8 mei 2020 tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis.	5
	Artikel 12 De periode waarin volwassenenonderwijs 100 % via afstandsonderwijs kan georganiseerd worden, wordt uitgebreid (schooljaar 2021-2022 én schooljaar 2022-2023).5	
	Bronnen.....	6

1 Situering

Met een decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs wil de Vlaamse Regering vooral uitvoering geven aan het relanceplan Edusprong in het volwassenenonderwijs. Het voorontwerp van decreet bevat dan ook voornamelijk afwijkingen aan het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Verder bevat het enkele bepalingen die te maken hebben met de wijziging van een aantal bestaande niveau- en themadecreten.

2 Algemene opmerkingen

2.1 Waardering voor de voorgestelde versoepelingen

De Vlor stelt vast dat het voorontwerp van decreet dat voorligt, voor wat betreft de artikelen die betrekking hebben op volwassenenonderwijs, in belangrijke mate een vertaling is van wat werd aanbevolen in zijn recente adviezen.¹

De Vlor waardeert de voorgestelde versoepelingen en is blij met de tijdelijke flexibilisering, die kansen biedt om meer op maat te werken.

2.2 Evaluatie en maatregelen op langere termijn

Tegelijk is de Vlor ervan overtuigd dat meer flexibilisering ook tot meer werkdruk kan leiden. Indien bepaalde tijdelijke maatregelen worden doorgetrokken, zullen daar ook bijkomende structurele middelen voor nodig zijn. Daarom moeten de tijdelijke maatregelen binnen de Edusprong worden geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd, vooraleer ze een permanent karakter zouden krijgen.

De Vlor vindt in het voorontwerp van decreet echter geen maatregelen terug om de gevolgen van de foute aftopping van de groei van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en de impact van corona voor het volwassenenonderwijs op de langere termijn op te vangen. Dat was nochtans een expliciete vraag van de raad.² Wij vragen dan ook om spoedig werk te maken van die maatregelen.

2.3 Financiering over de onderwijsniveaus heen

De financiering van de Edusprong-projecten is gericht op de CVO en de centra voor basiseducatie (CBE). De Vlor pleit voor het inbouwen van een aantal modaliteiten waarbij overdracht van Edusprong-middelen mogelijk wordt gemaakt vanuit de CVO naar een ander onderwijsniveau of een andere onderwijsvorm, bijvoorbeeld naar een Centrum voor Leren en Werken, om samenwerkingsprojecten, meer dan nu het geval is, mogelijk te maken in het kader van het terugdringen van de ongekwalificeerde uitstroom.

¹ Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Kiem voor een sterke relance van het volwassenenonderwijs. Advies over de visienota Edusprong](#), 30 maart 2021 en Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Screening van de regelgeving rond levenslang en levensbreed leren in het volwassenenonderwijs. Advies voor het Vlaams actieplan levenslang leren](#), 12 januari 2021.

² Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Dringende aandachtspunten financiering volwassenenonderwijs. Advies over de implementatie van het financieringsdecreet van het volwassenenonderwijs en de impact van corona](#), 12 oktober 2021.

3 Aanbevelingen per onderdeel van het voorontwerp van decreet

3.1 Afwijkingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Artikel 3 Open modules

De Vlor vindt het positief dat het voorontwerp van decreet de regelgeving voor open modules versoepelt, zodat CVO en CBE cursisten gericht bepaalde competenties kunnen aanleren. De versoepeling situeert zich op twee vlakken: de mogelijke duurtijd van de open module en het aantal opleidingen of leer-/studiegebieden waarin die ingericht kunnen worden. CVO kunnen nu ook in het volledige studiegebied ICT en taalopleidingen open modules organiseren. De raad beveelt aan om de versoepeling niet te beperken tot het studiegebied ICT en taalopleidingen, maar uit te breiden naar alle arbeidsmarktgerichte opleidingen. Op die manier kunnen de centra beter maatwerk leveren en beter inspelen op individuele trajecten en lokale behoeften. Dat sluit aan bij de doelstelling van de Vlaamse overheid om volop in te zetten op arbeidsmarktgerichte opleidingen.

Artikel 4 Gelijktijdig geïntegreerd aanbod

De Vlor waardeert de versoepeling van de regelgeving voor geïntegreerde trajecten, waarbij de cursist maximaal 50% van de lestijden Nederlands tweede taal gelijktijdig met een andere opleiding kan volgen, zonder verlenging van de duur van die andere opleiding. Voor de duur van de uitvoering van de Edusprong zullen CBE in alle leergebieden gelijktijdig geïntegreerde modules kunnen aanbieden, en zullen CVO modules van de opleidingen Start to ICT en Aanvullende Algemene Vorming gelijktijdig geïntegreerd met andere modules kunnen aanbieden, en zullen ze geletterdheidsmodules gelijktijdig geïntegreerd met andere modules kunnen aanbieden.

De raad pleit er bijkomend voor om hier niet vast te houden aan het percentage maximum 50%, maar om dit percentage, waar wenselijk, nog op te trekken tot bijvoorbeeld 60, 70 of 75%. Dit zorgt voor maximale flexibiliteit om een traject op maat van cursisten uit te tekenen, en laat toe het leertraject verder substantieel in te korten op zo'n manier dat het de functionaliteit van de opleiding ten goede komt.

Een andere manier om een succes te maken van gelijktijdig geïntegreerd aanbod is het erkennen van de Start to ICT-modules als geletterdheidsmodule met vrijstelling van inschrijvingsgeld, om zo ten volle in te zetten op e-inclusie. Samen met de inrichting van open modules zou dat een 'gamechanger' kunnen zijn voor het bereiken van kwetsbare doelgroepen. Wat die cursisten nodig hebben, is ICT-ondersteuning op maat, gelijktijdig geïntegreerd in de cursussen die zij op dit moment aan het volgen zijn. Inschrijvingsgeld mag geen drempel vormen voor die doelgroep.

Artikel 5 Gemengde trajecten CVO-Examencommissie

De Vlor heeft geen opmerkingen bij dit artikel.

Artikel 6 Versoepeling tijdelijke onderwijsbevoegdheid CVO

De Vlor heeft geen opmerkingen bij dit artikel, behalve dat de impact van deze maatregel op het opleidingsaanbod gemonitord moet worden.

Artikel 7 Versoepeling rationalisatienorm

De Vlor ondersteunt de tijdelijke opheffing van de rationalisatienormen in het volwassenenonderwijs: die maatregel zal voor de CVO wat rust brengen in een moeilijke periode waarin er door de coronacrisis minder inschrijvingen zijn.

3.2 Wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 8 Middelen vervangers ondersteuners in het ondersteuningsmodel

De tijdsperiode voor de aanwending van eenmalige middelen die worden toegekend aan scholen voor buitengewoon basisonderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel, wordt verruimd: de middelen die mogen worden ingezet voor de aanstelling van personeelsleden die ondersteuners vervangen tijdens een periode van professionalisering, mogen ook ingezet worden tijdens het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023.

De Vlor pleit ervoor om de middelen ook te kunnen inzetten tot het einde van het schooljaar 2022-2023. De scholen hebben die middelen immers nog maar pas ontvangen en de inzet ervan brengt heel wat organisatorische vragen met zich mee. Zo is het niet evident om de professionalisering georganiseerd te krijgen, zeker ook met de aanhoudende coronacrisis. Scholen hebben het daarbij extra moeilijk om personeel te vinden voor vervangingen.

Het is goed dat de middelen er zijn, maar de Vlor heeft ernstige bedenkingen rond de wijze waarop ze toegekend worden en het tijdelijke karakter ervan. Het gaat slechts om een eenmalige investering die bovendien getuigt van een instrumentele visie op professionalisering. De raad vraagt aan de overheid om acties te ondernemen om professionalisering op een structurele manier onderdeel te maken van de opdracht van de leraar, en van de ondersteuner, binnen een duurzaam beleidskader.³

3.3 Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 9 en 10 Relancemiddelen Syntra vzw voor wat betreft duaal leren en leertijd

De Vlor heeft geen opmerkingen bij dit artikel.

Artikel 11 Middelen vervangers ondersteuners in het ondersteuningsmodel

De tijdsperiode voor de aanwending van eenmalige middelen die worden toegekend aan scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel, wordt verruimd: de middelen die mogen worden ingezet voor de aanstelling van personeelsleden die ondersteuners vervangen tijdens een periode van professionalisering, mogen ook ingezet worden tijdens het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023.

De Vlor volgt dezelfde redenering als voor het basisonderwijs.

De Vlor pleit ervoor om de middelen ook te kunnen inzetten tot het einde van het schooljaar 2022-2023. De middelen zijn immers nog maar pas in de scholen aangekomen en de inzet ervan brengt

³ Vlor, Algemene Raad. [Naar de kern van het lerarenberoep. Aanbevelingen voor een versterkt professionaliseringsbeleid](#). 23 december 2021.

heel wat organisatorische vragen met zich mee. Zo is het niet evident om de professionalisering georganiseerd te krijgen, zeker ook met de aanhoudende coronacrisis. Scholen hebben het daarbij extra moeilijk om personeel te vinden voor vervangingen.

Het is goed dat de ondersteuningsmiddelen er nu zijn, maar de raad heeft ernstige bedenkingen rond de wijze waarop ze toegekend worden en het tijdelijke karakter ervan. Het gaat om een eenmalige investering die bovendien getuigt van een instrumentele visie op professionalisering. De raad vraagt aan de overheid om acties te ondernemen om professionalisering op een structurele manier onderdeel te maken van de opdracht van de leraar, en van de ondersteuner, binnen een duurzaam beleidskader.⁴

3.4 Wijziging van het decreet van 8 mei 2020 tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis.

Artikel 12 De periode waarin volwassenenonderwijs 100 % via afstandsonderwijs kan georganiseerd worden, wordt uitgebreid (schooljaar 2021-2022 én schooljaar 2022-2023).

De Vlor heeft geen opmerkingen bij dit artikel.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Verreth
algemeen voorzitter

⁴ Vlor, Algemene Raad. [Naar de kern van het lerarenberoep. Aanbevelingen voor een versterkt professionaliseringsbeleid](#), 23 december 2021.

Bronnen

Vlor, Algemene Raad. [Naar de kern van het lerarenberoep. Aanbevelingen voor een versterkt professionaliseringsbeleid](#), 23 december 2021.

Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Dringende aandachtspunten financiering volwassenenonderwijs. Advies over de implementatie van het financieringsdecreet van het volwassenenonderwijs en de impact van corona](#), 12 oktober 2021.

Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Kiem voor een sterke relance van het volwassenenonderwijs. Advies over de visienota Edusprong](#), 30 maart 2021.

Vlor, Raad Levenslang en Levensbreed Leren. [Screening van de regelgeving rond levenslang en levensbreed leren in het volwassenenonderwijs. Advies voor het Vlaams actieplan levenslang leren](#), 12 januari 2021.

